

Lietuvos žemės vardynas

renkamas Švietimo Ministerijos

Su visokiais klausimais, iškilusiais surašant žemės vardyną, kreiptis ir prirašytus žinių lapus siųsti:
Valstybės Archeologijos Komisija — Lietuvos žemės vardynas, Kaunas, Vytauto Didžiojo Muziejus.

Žemės vardai

Ruigiu (oficialinis vardas) Kaimo, dvaro, vienkiemio, miesto, bažnytkaimio, girininkijos, (liečiantįjį pavadinimą pabraukti)
Veiviržėnų valsčiaus Kretingos apskrities

Sunaudoti spausdinti ir rankraštiniai šaltiniai bei jų sutrumpinimai

Surašytojo:

Pavardė, vardas Labokas Juozas verslas gimn. mokykl.
Gimimo vieta Medeikos, km. valsčius Veiviržėnai apskritis Kretinga
Adresas: A. Panemunė pšt., L. Raudonojo Kryžiaus Sanatorija.

1	2		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Eilės Nr.	Vardas rašomąja kalba parašytas		Vardas vietos žmonių ištarme	Senovinės vardo formos	4 skilties šaltinis	Žinios surink- tos iš	Dalykas	Žemės paviršiaus rūšis, išvaizda, kokybė	Dydis	Lokalizacija	Upių, upelių ištakų bei žiočių vietos ir jų apibūdinimas	Pastabos
	a) tikrintojo	b) surašytojo										
1		Āksna	Āksna			ž.k.	pieva	žemė drėgnuoka, be didelių pakilimų; auga alksniai ir kiti medžiai (apyt. ne); šie naujama.	keli ha	Medeikų tū. Skomanto žemėje, vakariniam Kūisioniškų šone.		
2		Bubēlške	Bubēlške			ž.k.	dirva	juodžemė su molin- trupėmis ir pakilimais, podirviai plotai ir drėgnėsi.	keli ha	Ruigis tū. Vinco Laboko žemėje, prie pat jo sodų ir ry- tų pusių; vienas galas (sianurui) remiasi i. lėndr. km. gangyklai.		Seniau tas žemės sklypelis priklausė tūlam Bubēlei, bet dabar jo niekas neatšimena.
3		Gāres Kālnas	Gāres Kālna			ž.k.	kaimo dalis	Smėlio kalva (nedi- delė); ariama; aplinkui labai šlapia ir pelkėta.	1/3 kaimo	Pietinis Ruigis km. galas, atstovias i. šise (upeli).		lik. juozaparišaus žemėje yra seni mano kapai, kur auga dideli žuolai. — Gāres kalno vardo žmoniai paaiškinti nemoka.
4		Jūciaus Dažāns	Jūciaus dažāns			ž.k.	dirva ir pieva	Dirva kalvoje (žemė prie molio) pieva — lyga- meje ir šlapia.	4-6 ha	Medeikiškio Laboko žemėje, prie Ruigis km. gangyklų.		Tū juociaus niekas neatšimena taipgi šioj dirvoj daržys nie- kados nedaroma.
5		Kalvās Dirva	Kalvās dirva			ž.k.	dirva	Maža, ariama kalva; žemė prie molio.	1-2 ha	Medeikiškio Laboko žemėje, prie Medeikų pievos (i. šianurui nuo Ruigis km. gangyklų).		
6		Kiaulupātis	Kiaulupātis			ž.k.	upolinkas			Gāres Kalne gauna pradiz ir ten pat šķēķa i. Smukūtē, kur jū "žyva".		Vasarā visai iūdžiūta.
7		Kiēnis Pēlke	Kiēnpēlke			ž.k.	pelkē		1 ha?	Ruigis km. pietinēj daļij, gangyklā (šāln šan- kanto).		Vasarā beveik visai iū- džiūta.
8		Kūisioniškiai?	Kūisioniškē			ž.k.	pieva	Lyguma, apaugusi krūmokšniais, vienas šonas gana šlapas.	9 ha	Medeikose prie Tverupis; i. kito šono siena su Skomanto Āksna.		Žemė valdiška, kasmed iū- nionojama vidiniams gyvūn- tojams.
9		Lēndimai	Lēndimā ir Lēndrimā			ž.k.	pievas	Lyguma su mažais pakilimais ir vie- ha lēnkē; kas kur ariama.	20-30 ha	Visu vakarinio šono rēnija- si i. Gangdiz valst. Uoselij gangyklā, i. šianurui su Medei- koni, kēķur nu Ruigis km. žemēnīs.		Žemē priekauso rēķiem to km. ūķiniekams.
10		Margālis	Margālis, Margāle			ž.k.	pieva	Alksnās žemės skly- pēlis apaugis medēnij; lyguma.	5 ha?	Pa jū teka Tverupis; prie pat jo šānbakas su šise.		Čia Tverupijē yra dubu- nys, kur aplinkēnīs gyvūn- tā ēina lydekis gaudyti.
11		Medeikos	Medēkos			ž.k.	buvis km.; pievos	Žemē gana lyga, bet gana aukštā i. šķēķa nes naktimis galima malyti klāp. sūķūņus.	apie 180 ha	Tū vienos pusēs šķēķa Gang- diz valst. nēķ, i. kito Vēivā- žemē valst. šķēķis km.		Seniau šiam kaimui priekaus 3 ūķiniekā; taipgi ēia rēķins turi kas kurē šķēķis, šķēķis, upķūķiniekis i. juodupis km. gyvūn- tā.
12		Mikōlške	Mikōlške			ž.k.	kalva	maža gangyklāz kal- va, apaugusi kadugij; žemē molēta.	1 ha?	Kairēj pusēj šos kalnos teka Tverupis; dabar jū atēķ- ko P. šķēķis (ūķ.).		Kalnos vardo žmonis paaiškinti nemoka.
13		Petriko Kālnas	Petriko Kālna			ž.k.	aukstoka kalva	Žemē molēta, ariama.	2-4 ha	Apie 200 mtr. nuo Tverupis (prie Mikōlške) i. pietu rēķis.		Seniau šis kalnos buvis va- dinamas Kēķnos kalnu, nes pū ēia gyvūn. šis jū pastūi ad- pērko Petriko.
14		Pylis Pēlke	Pylis Pēlke			ž.k.	pelkē	Pāķēnē pelkēs vidū rēķ žemē lēķuofa- si (kas gēķoai mēķē- ra); šāņp auga žolē.	2 ha?	Pied. gangyklāz galā, nedoli Gāres kalno, prie Klausķķli privartēs.		Pa vasarā pelkēj "gānos" gyvūniz; dūķpis nēķa.
15		Ruģiai	Roģē			ž.k.	kaimas	Visu gyventojū žemē šlāpis, nos šianurui 3 i. plo- čis galā gana aukštāi pakilē (malyti jūņus sūķūņus).	apie 1/2 km.	Tū vienos pusēs km. šķēķa Gang- diz valst. nēķ, i. kito — juodupis pusēķis, mēķto gangyklāz, km. šķēķis i. šķēķis km. žemēs.		Ruģis vardo kēķis i. to, kad seniau ēia gyvūn. Ruģis pū, kuris dabar jau niekas neatšimena i. jū ēia jau nēķa.
16		Smukūte	Smokūte			ž.k.	pelkē	Vasarā iūdžiūta; au- ga žolē, alksniai.	1 ha?	Gāres kalne, gangyklāz; polūķnis metū atēķa i. šise vānduo.		

1	2		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Eilės Nr.	Vardas rašomąja kalba parašytas		Vardas vietos žmonių ištarme	Senovinės vardo formos	4 skilties šaltinis	Žinios surink- tos iš	Dalykas	Žemės paviršiaus rūšis, išvaizda, kokybė	Dydis	Lokalizacija	Upių, upelių ištakų bei žiočių vietos ir jų apibūdinimas	Pastabos
	a) tikrintojo	b) surašytojo										
17		Sūltekis	Sōltekin			ž.k.	lenkė	Viena pakiluma ariama; štai tik šienaujama; paprastai visada slapta	1-2 ha?	Garės kalne prie Aisės, ūk. Jono Strumylos žemėje.		
18		Tvėrupis	Tvėrupis			ž.k.	upelis			Teka per Ruigys kaimo ganyklas. Prasideda Stikšiškių pievoje.	Įteka į Aisę iš dešinės, truputį net Ruigys km ganykly.	Upelio duburinėse, kurie retai kada užtvūnsta, per vasarą laukosi lydekos. — Seniau ant jo (nuo seno) buvo labono malūnas.
19		Trumpikai	Trumpikā			ž.k.	režiai	Trumpė, šienaujama režiai. Paganylio trumpikai dar turi šios vardu: <u>Švilinė</u> , <u>Štūzdėnis</u> , <u>Žaginė</u> , <u>Pakardėškė</u> .		Jų turi Garės Kalne Juozapavičius, Gudauskaitis ir Brizda; taipgi jų yra ir Paganylio gyvulotų.		Paganylio trumpikų gra 19.
20		Uoselių karklės	Ouseliūn karklės			ž.k.	karklės			Ant Ruigys km. ir Medėdėjų (Uoselių) ganykly vikos, prie karklio, tokios karklės, neboli Tvėrupio.		Prie 50-100 mtr. nuo ty karklių senovėje sūnusi kalvė (prie pat Tvėrupio), galbūt prieš kokius 100 metų dabar toji vieta tūl degti moki gabalėlis. — — — — —
21		Užaptoris	Užaptuoris			ž.k.	pievos	Šienaujamos, krūmais apaugusios, lygios pievos	apie 4 ha.	Ruigys km. tik Šimulio pievos, kaimajama Tvėrupio šone (Medėkose).		Seniau šios pievos buvo alivertlos akmenų tuora, nors išorėje aplinkinėje akmeninių tuora nėra, dabar tos tuoros nebėra.
22		Užsienis	Užsėinis			ž.k.	pievos	Šienaujamos, krūmais apaugusios, lygios pievos.		1) Medėkų Skomanto pievos 2) Garės kalne Strumylos pievos.		
23		Vilkės Kálnas	Vilkiēs kálne			ž.k.	kalvoje dirva	ariama kalva	apie 3 ha?	Garės kalne; ji priklauso keliems ūkininkams (Juozapavičius, Dingilienei, Šimkui).		Žmonės vada, čia su vilku (vilke), nors pastarąjį tepažįsta tik su keliu kaimu: <u>Vilkas</u> , <u>vilke</u> .

13 Istorinės žinios

Nr. 9. Lėndimai esą iš kunigaikščio Oginskio gauta ar atpirkta žemė. Seniau čia augęs miškas (lygiai tarpas ir Ruigis ganyklose), bet vėliau žmonės atpirkę ir iškirtę. Nr. 11. Medeikarė tik B. Skomantas plėsdamas naują dirvą (ganyklalėję) rado kažkoki akmenų grūdinių; po to akmenų beuęs smėlis, nors apylinkėje smėlio tėra tik už 2-3 km. Jam sudarę išpušio, kad tas smėlis turėtų būti atvežtas iš toliau. Dabar toje vietoje dirva. Iš senų žmonių esu girdėjęs, kad kažkur čia ejęs kelias, bet paskui jis buvęs pamarkintas. Nr. 15. Pavilo Dingėlo sodyboje seniau gyvenus Jėnčius; Skomanto ūky — Skomantas, Ernulis, Dingėlas; Stanislovo Dingėlo — Ernulis, Grausky; Vinsco Peliuko — Kentra (jis savo ūkį pardavė); Briada senais laikais esą atskėlęs, iš M. Lietuvos ir čia pabėgęs katalikų.

14 Archeologinės žinios

Nr. 11. Medeikų Laboko sodyboje, ariant daržus ant tako (jis eina per daržus) rastas pinigėlis, kuris atrodo labai senas ir neįskaitomas; šis pinigėlis kartu su šiuo raštu perduodu Valst. Arch. Komitėjui.

15 Vardų kilmės aiškinimai

16 Tautosakinės žinios

Nr. 15. Piemėnų skaičiavimai: a) iki dešimties: vėinėkn oñhekn keizou kėrazou spoungou loũgou mūkute ne gūũmylene gūũžou grūkš; b) iki dvidešimties: venòlė-ka dòlėka iẽnten pẽnten grūbel grābel šėken pėken kiõmes kiòkš. c) kitoks skaičiavimas: vėine pėine d) kitas variantas: veine óže pėine
 dũũ už dũr dũ aburgũ
 trũp lĩp trũp patĩp
 kėtur uĩ du kėpur ketur užkiš kėpur
 pėnki vėsi mēnki penki visi mēnki nēšė dũdas susilēnė
 šėši nusipėšė šėši šėškā pėšė
 septyni lĩpa
 ašpouc vire
 devints ēde

e) piemėnų skaičiavimo kitas variantas, todos, pačios miškinis nepažįstamas:
 vėĩnoule oñhoule treĩžou kėrazou sūkute ne mūkute ne
 spoungoule voũgoule grũžoule grūkš ir yr dešimtis.

Žinių teikėjo(-jų) pavardė, vardas 1) Benediktas Skomantas Nr. 13, 11. 2) Stasys Kutys Nr. 16, 15 a, b, c. 3) Pranas Labokaitė-Šerkiene Nr. 16, 15 c, d. 4) Pranas Dingėlas Nr. 16, 15 e.

Gimimo vieta(os) 1, 2, 3 Ruigiai, 4) Tickinai, Endrigavo parapijos

Amžius

1, 2, 3, 4					
iki 15	15—25	25—40	40—60	60—80	per 80

valsčius 1, 2, 3 Veiviržėnų, 4 Endrigavo

apskritis

Kretingos